

ኢህአዴግና ጫካ የነደፈው ፀረ-አማራ አቋሙ

ከዳንኤል ሺበሺ

October 7, 2017 11:34

ከትግራይ ሕዝብ ነጻ አውጭ ድርጅት ማንፌስቶ የተወሰደ

የአማራ ብሔር ጉዳይ ከግንቦት 1983 ዓ.ም በፊት ያለቀ ጉዳይ ነው። የአማራ ብሔር ተወላጆችን አከራካሪ ለመስበርና ሁለንተናዊ አቅማቸውን (በተለይም የኢኮኖሚያዊና የፖለቲካዊ አቅማቸውን) ለማሸመድ ውጥኑንና ንድፈ ሀሳቡን ከግንቦት 20,1983 ዓ.ም በፊት በረሃ ባሉበት ጊዜ የወሰኑትና አሁን እየተተገበሩት ነው ባይ ነኝ። ይህንን ለማረጋገጥ አንድ ምሳሌ ለመጥቀስ ወደድሁ።

ኢህአዴግ አገሪቱን በተቆጣጠረበት ማግሥት ጀምሮ እስከ 1990 መጨረሻዎቹ ድረስ እኔ በነበረኩበት አካባቢ የሠላምና መረጋጋት ኮሚቴ አባልነትን ጨምሮ በተለያዩ ፖለቲካዊ መዋቅሮች ውስጥ በተለያዩ የኃላፊነት ቦታዎች፤ በሹመት፤ በውክልናና በምርጫ ሁለገብ ሥራዎችን ሰርቻያለሁ። በዚህ ቆይታዬ ውስጥ አንድ ያጋጠመኝን ነገር ስምና ቦታ ሳልጠቅስ የድርጊቱን ፍሬ ነገር ላጋራችሁ። ድርጊቱ የተፈፀመው ህዳር 1985 ዓ.ም ነው። አካባቢዬ እንደ አሁኑ አጠራር ደቡብ ክልል ካሉት ዞኖች ውስጥ በአንዱ ሲሆን፤ ከዕለታት አንድ ቀን ሁለት ከፍተኛ የኢህአዴግ ባለሥልጣናት ከማዕከልና ክልል ወደ አካባቢ መጡ። የአካባቢዬ የሠላምና መረጋጋት ምክር ቤት አባላትም ነበሩ።

(ፋ.ህ.ዲ.ድ)

የትግራይ ህዝብ ነጻ አውጪ ጸሐፊ

የካቲት ወር 1988 ዓ/ም

ሀ. ዓካማውና ሥራው።
የትግራይ ህዝብ ብሔራዊ ኅግል ፀረ-የአማራ ብሔራዊ ጭቆና፣ ፀረ-ኢምፐሪያሊዝም ነጻነት ህግ ፀረ-ጎረቤትነት ጠጋኝ ሰው ጥላው። ሰነድ ለሁሉም የክብርታዎች ኅግል ዓካማ ነገረግታዊ ሥርዓትና ነጻነት ህግ ለሁሉም የትግራይ ጸግክክሪያዊ ህግ-ገብ ማጠቃለያ ይሆናል።

እነዚህ መጫ ባለሥልጣናት የአካባቢ ባለሥልጣናትን በመያዝ፤ ያኔ ዕድሜያቸው ከ 76-ዓመት ወደሚያንስ አዛውንት ወይም መኖሪያ ቤት ያመራሉ። ግለሰቡ ያሉት በመኖሪያ ቤታቸው ሳይሆን አንድ የማር ጠጅ በሚሸጥበት ቤት ከጓደኞቻቸው ጋር እተዘናኑ ነበር። የተደገሰላቸውን ነገር አይደለም እርሳቸው፤ ቦንብ ታጥቀው፤ መትረብ ደግነው፤ ምንነቱ የማይታወቅ ነገር ሸክፈው፤ በቅጫምና በቅማል ተወረረው፤ ሸበጥ ተጫምተውና በአጭሩ ለብሰው የገቡትን ዳቦ በመወርወር፤ መንገድ በማሳየት “እንኳን ደህና መጣችሁ!” በማለት የተቀበልንና ከእነርሱ ጋር እየሠራን ያለነውም እናውቅም ነበር። ሰዓቱ ከምሽቱ ወደ ሰዓት ገደማ ሲሆን ከተማው በጨኸት፤ በዋይታና በለቅሶ ይደበላልቃል። “ይህ የምን ጨኸት ነው?” እያልኩ በሩጫ እስከ ቦታው ድረስ እየሮጥኩ ምንድው እያልኩ በየመንገዱ ዳር የቆመውን ህዝብ

ማጠያየቅ ጀመርኩኝ።

ሕዝቡም እናንተም እያላችሁ ነው ወይ አቶ እገሌ የሚገደለው በሚል እያለቀሱና እየነፈረቁ ይነግሩኛል። ከዚያም ከሚዝናኑበት ቦታ በመሬት እየተጎተቱ ወጥተው ደም እያስመለሳቸው በአውራ ጎዳና ተዘርረው በተቆራረጠ ትንፋሽ ወደሚተነፈሱ አዛዊንት ዘለቅሁ። “ምን ሆኑ አባባ አልኳቸው?” መልስ የለም። ከዚያም ወደ ባልደረባቸው ፊትን አዘርኩኝ። እነርሱም “እባክህን ተውው! እኛ የሚናውቀው ነገር የለም” አሉኝ። “ታዲያ የዚህ ድርጊት ፈጻሚዎች ማን መርቷቸው ነው እዚህ የደረሱት” የሚል ጥያቄ አስከተልኩኝ። አንዱ ወዳጄ “ሌላ መዘዝ እንዳታመጡብን” በማለት እንዳርፍ በጽኑ መከረኝ።

አዛውንቱ በደረሰባቸው ጉዳት ለረጅም ጊዜ ከታመሙ በኋላ ሕይወታቸው አልፏል። በማግሥቱ ስብሰባ ተጠራንና “በመሥመራችን መሆን ወይም አርፈው መቀመጥ፤ አለባለዚያ ነፍጠኛ-አማራዎችን ምንጣር ይቀጥላል፤ እንደ ትላንትናው ሰውዬ ደም እናስተፋለን” በሚል ስብሰባው ይቋጫል። ከስብሰባው በኋላ በምሳ ላይ “... ግን ግን አዛውንቱ ወንጀለኛ ናቸው ቢባል እንኳ ሳንገል ወይም ሳንደበድብ ጉዳዩን በሕዝብና በተመረጡ ሰላምና መረጋጋት ኮሚቴ ምክር ቤት እንዲታይ ማድረግና ውሳኔውን ተግባራዊ ማድረግ አይቻልም ወይ” ብዬ ጠየኩ አንዱና በጊዜው ትልቁ የፖለቲካ አደራጅ (ባለሥልጣን) የመለሰልኝ ምላሽ “...ደም! ለአማራ ይህንን ያህል ትጨነቃለህ እንዴ!” የሚል ነበር።

እስከ ዛሬ ድረስ ይህ ምላሽ እጅግ እንዳመመኝ ከኔ ጋር የዘልቋል። ውሎ አድሮ ጨዋታውና የጨዋታው ሕግ ለእኔ ግልጽ እየሆነ የመጣ ሲሆን፤ ጉዳዩ ያኔ በረሃ ባሉበት ጊዜ በደርግ ስፍራ ሲተኩ ለማድረግ የወጠኑት ውጥን አካል ሳይሆን አይቀርም የሚል ጥርጣሪዬ እያየለ መጣ። አዎን ለእኔ እስከገባኝ ከዛ ጊዜ ጀምሮ ኢህአዴግ አማራ የሚባለውን ስም እንደሚጠላ፤ እንደሚፈራ ገባኝ። ኢህአዴግ የአማራ ተወላጆችን እንደግለሰብም ሆነ እንደ ቡድን ደም እያስተፋቸው፤ የሥራ ቅጥርና የደረጃ ዕድገት እየከለከላቸው፤ የእርሻ ማሳ እየቀማቸው፤ አስተሳሰባቸውን እያመከናቸው፤ ሥነ-ልቦናቸውን እያሸበራቸውና ወኔያቸውን እያኮላሻቸው ይኸው በፍጹም ጥላቻ እያሰቃያቸው ለዛሬ መድረሱን እራሱ ኢህአዴግ ይከዳል ብዬ አላምንም።

በረሃ በነበሩበት ወቅት ከነደፏቸው ንድፈ- ሀሳብ እና ወደ ቤተመንግስት ከገቡ በኋላ በጎሣ፤ በደምና በአጥንት ቆጠራ፤ በፖለቲካዊ አስተሳሰብ ቅርብ/ርቀት ወይም ልዩነት ወገንተኝነት እየለዩና ዳግም እንዳያገግም አከርካሪውን እየሰበሩ፤ ዜጎች እንደየፍጥረታቸው ሳይሆን እንደየራሳቸው እንዲያስቡ፤ ካልሆነም ዳግም እንዳያቆጠቁት እንቡጥ እንቡጡን እየቀነጠሱ ቢያንስ ለአንድ ትውልድ የዘለቁ ሲሆን፤ ጎን ለጎን የራሳቸውን (ከግለሰብ እስከ ፓርቲያቸው ድረስ) የኢኮኖሚ ጡንቻዎችን በማፈርጠም፤ ቀጥሎም በፖለቲካ ካፕታላይዝ እንዲሆኑ ከሚያደርጋቸው ዕቅድና ስትራቴጂ አካል እንደሆነ ነው የሚገባኝ።

ብሔርንና የቀበሌ መታወቂያ ደብተርን ምን አገናኘው?

እዚህ ላይ ለአማራም እንበል ለሌላ ብሄር የተዘጋጀ አንድ ወጥመድ እንይ፤ በአንድ ወቅት የከተማ ነዋሪዎች መታወቂያ ደብተር ለማውጣት ብዬ ሄድኩና በመጠይቁ ላይ ያሉ ከ 28-ያላነሱ ይያቂዎችን ሞላሁና “ብሔር” ለሚለው መጠይቅን እንዲሞላ በተተወው ባዶ ቦታ ላይ እኔም በላዩ ላይ መስመር አድርጌ መለስኩላቸውና በቀጠሮ ቀን እንድመለስ ተነገረኝ። በቀጠሮ ቀን ከጧቱ 4 ሰአት ወደ ቀጠረኝ ቢሮ ከሌሎች ተረኞች ጋር ወረፋዬን እየጠበኩ፤ ከጎኔ ከተቀመጠውና እዛው ከተዋወኩት አንድ ሰው ጋር የቀበሌ አስተዳደር በአሁኑ ወቅት ምን ያህል ህዝቡን እያስለቀሰ እንዳለ ሐሜት ብጤ ነገር በሹክሹክታ እያወራን እያለ ተራዬ ደረሰና ጉዳያችሁ በሥ/ያጅ ቢሮ የሚታይላችሁ በሚለው ዝርዝር ስሜ ተጠራና ወደዛው አመራሁ። ሥራ አስኪያጁም ጉዳዩ ምን እንደሆነ ጠየቀኝና “...አይ የእኔ እንኳ ተራ ነገር ነው፤ መታወቂያ ፈልጌ ነው” በማለት ቀለል አድርጌ ነገርኳቸው።

ሥራ አስኪያጁም መለሱና “ይህም ምን ቀላል ነው፤ እጅግ በጣም ወሳኝና መሠረታዊ ነገር ነው” አሉኝና “ለማንኛውም ብሄር የሚለውን ስላልሞላህ መታወቂያው አይሰጥህም” አሉኝ። “ጌታዬ ስላልፈለኩ ነው የዘለልኩት” አልኳቸውና የራሴን መከራከሪያ ነጥቦቼን መተንተን ጀመርኩት። “እኔ እየጠየኩ ያለሁት የፓርቲ አባልነት ማረጋገጫ መታወቂያ፤ ወይም ከአንዱ ብሔር ክልል ወደ ሌላ ብሔር ክልል ለመግባት የይለፍ ካርድ አይደለም! እየጠየኩ ያለሁት የዚህ ቀበሌ ነዋሪ መሆኔን፤ የሚገልጽ የቀበሌ ነዋሪዎች መታወቂያ ካርድ ነው” አልኳቸው።

“የነዋሪነት መታወቂያ ደብተር እንዳይሰጥ በሕግ አስከፊተገደ ድረስ፤ እንደሚታየኝ በማንነቴ የሰው ልጅ መምሰል ሳይሆን የሰው ልጅ ነኝ፤ የእኔነቴን መለያ ፎቶዬን፤ መሸኛ ካስፈለገም የመሸኛዬን ታላማኝነትንና በቅጹ ላይ ስለተሞሉ መረጃዎች እውነተኝነታቸውን በማረጋገጥ፤ እንዲሁም ተያዥም ካስፈለገ እነዳቀርብ በማድረግ መስጠት ነው እንጂ ምን ስለታሰበ

ነው ወደ ብሔር ጥያቄ ውስጥ የገባችሁት” እያልኩ ክርክሬን ቀጠልኩትና “... በአጠቃላይ እኔ የዚህ ቀበሌ ነዋሪ፤ ሰላማዊ ኢትዮጵያዊ ዜጋ መሆኔን ካወቃችሁ ብቻ አይበቃም ወይ? አልኳቸውና አያይገፍም ወንጀለኛም ቢሆን እንኳ የነዋሪነት መታወቂያ ቢሰጠው ተጠቃሚው ከግለሰቡ ይልቅ አስተዳደሩ ነው!” ወ.ዘ.ተ መከራከሪያ ነጥቦቹን ለመጥቀስ ሞክርኩ። ነገር ግን ይኼ እየሠራ ያለውና ስለመታወቂያ አሰጣጥ የወጣው ደንብም እንበል ህግ እስካልተሸሻለ ድረስ አንተ ስለጨቀጨቅክኝ ብዬ መፈረም አልችልም ሲለኝ፤ በተራዬ እኔም “በሁለት ምክንያት በቀበሌ መታወቂያዬ ላይ የብሔር ወይም የጎሳ ስም አልጽፍም እያልኩ ምክንያቶቹን የመጀመሪያ ምክንያቱ ከኢትዮጵያዊነት ውጭ መጥቆር፤ መቅላት፤ ቋንቋ፤ ወይም አጥንትና በደም አይነት የሚገኝ ማንነት መለያዬ እንዲሆን ስለማልፈልግ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ እናንተ እንደሚትሉት እኔ ከተለያዩ ከሁለት በላይ ብሔሮች የተገኘሁ ስለሆነ፤ አንዱን ከሌላው ማበላለጥ፤ ወይም አንደኛውን ከሌላዎቹው በምን እንደሚሻል ደረጃ ለመስጠት ስለምቸግረኝ ነው” አልኩት። ስለዚህ ከፈለጋችሁ ብሔር የሚለውን እንዲተካ የጣት አሻራ መውሰድ፤ የዲ.ኤን ምርመራ ማድረግ ትችላላችሁና በዚህ እርዳኝ አልኩ። በመጨረሻም በዚህ አይነት አስተሳሰብ መታወቂያ መቼም አታገኝምና ከቢሮዬ ውጣልኝ ሲለኝ እኔም አደራችሁን ዜግነቴን እንዳትከለክሉኝ ብዬ ወጣሁ።

እንግዲህ ከዚህ ጋር በተያያዘ አንድ ነገር ማገናዘብ ይቻላል። ብሔርንና የነዋሪነት መታወቂያ ደብተርን ማቆራኘታቸው ዓላማው ምን እንደሆነ፤ መቼ ማንን ምን ለማድረግ እነዳሰቡና ለምን አንድን ቀበሌ/ መንደር ሕዝብን በብሄር እየከፋፈሉ እንደሚመዘገቡ ማሰብ የሚችል ሁሉ በቀላሉ ሊደርስበት የሚቻል ጉዳይ መሆኑ አንድ ነገር ሆኖ ለክፉ ቀን ያስቀመጠው ወንፊት ብለን ብንጠራጠር ምኑ ላይ ነው ስህተታችን? እንዲሁም ለወደፊቱስ ከብሔር ጥያቄ ጋር አይይዘው የየትኛው ፖለቲካ ፓርቲ አባል እንደሆንን የሚጠይቅ ደብተር እንደማያዘጋጁ ምንም ዋስትና ያለ አይመስለኝም።

ይህንን ገጠመኝ እዚህ ላይ እንድጠቅስ ምክንያት የሆነው ኢሕአዴግ በተለያዩ ጊዜያት አማርኛ ተናጋሪ በሆኑ ዜጎች ላይ የሕግና የፖለቲካ ባለሙያዎች “ዘር የማፅዳት ዘመቻ” ያሉትን ድርጊት በትውልድ ክልል (ደቡብ) ውስጥ በቤንሻንጉል ሆኖ ዘን በተለይም በጉራፈርዳ ወረዳ፤ እንዲሁም በዛው ዘን ውስጥ ሜኒት ወልድያ ወረዳ በተለይም ዘንባብና አርፋጅ ቀበሌ ነዋሪዎችን፤ በተመሳሳይ መልኩ በቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልል ያሰ ወረዳ፤ እንዲሁም በዚሁ ክልል ውስጥ ከማይ ዘን ወ.ዘ.ተ የመንግሥትን ግዴታ እየተወጡ፤ ግብርንና ቀረጥን እየከፈሉ፤ በብዙ ድካም ካለሙበት ቄዬ በባዶ እጃቸው እንዲወጡ መደረጋቸው ነው።

ከላይ ከተጠቀሰው ታሪክና ከሌሎች ማለትም በየስብሰባዎቹ ከሚወረወሩ አስተያየቶች፤ ምላሾችና በተለያዩ አጋጣሚ ካነበብኳቸው ድርጅታዊ የሕትመት ውጤቶች ወ.ዘ.ተ እንደተከታተልኩት ከሆነ፤ ኢሕአዴግ በተለይ አማራውን የሚያጠቃበት ልዩ ስትራቴጂክ ፕላን እንዳለው ነው። በአጠቃላይ ከ 3ኛው ዘር ግንድ የሚዘል የአማርኛ ትርጉም የሚሰጥ ስም የተሰየመ ግለሰብ ካለ እና ከአማራ ክልል ውጭ ኑሯቸውን በአንድ አካባቢ በማድረግና እጅብ ብለው የሚኖሩ ከሆነ፤ ነፍሳቸውን ለማዳን ሲሉ፤ አንድም ብአዴንን ማፈላለግና መቀላቀል፤ አልያም መሰደድ (የውስጥና የባህር ማዶ ስዴት) ወይም በገዛ ሀገራቸው ድምጻቸውን አጥፍተው፤ አንገታቸውን ቀብረውና ተገልለው መኖር የሚጠበቅባቸው ሲሆን፤ ለዚህ ደግሞ ሥውርና ግልጽ ፖለቲካዊ፤ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ደባ ይሠራባቸዋል።

በአጠቃላይ ግን ለቻይናዊያንና ለህዳዊያን ውቅያኖስ ያህል የሰፋቸው ኢትዮጵያችን ለአማራ ከተባለው ብሔር ለተገኙት ኢትዮጵያውያን ደግሞ የበሬ ግንባር ሆናለች። ሀሳቤን ሰብሰብ ላደርገውና ልቋጨው አይጠች-የአይጥር ዘር፤ ድመት-የድመትዘር፤ውሻ-የውሻ ዘር፤ ዛፍ ደግሞ የዛፍ ዘር... ሲባሉ እኛ ደግሞ የሰው ዘር መሆናችንን፤ አትዮጵያዊ መሆናችን ተገፍብን የአማራ ዘር፤ የአሮሞ ዘር፤ የጉራጌ፤ የጋሞ፤ የትግሬ፤ የወላይታ ዘር ወ.ዘ.ተ. እየተባባልን ልባናችን እያወቀው ገዥዎች በሚፈጥሩት ድርና ማግ ተጠላልፈን ወገን ወገኑን፤ ዘመድ ዘመዱን እንደ ባዕድ በመቁጠር፤ እየፈጀ ነው። እርስ በራሳችን እየተባላን ልናልቅ ነው (ፈጣሪ ካልደረሰልን በስተቀር)።

በተለይም ገዥዎች ተገዥዎችን፤ አውራው መንጋውን። ከላይም ለመጥቀስ እንደተሞከረው ኢትዮጵያዊያን ለዘመናት በሀዘን በደስታ አብሮ ከኖሩበት ህዝብ፤ በጋብቻ፤ በባህል፤ በቋንቋ፤ ከተሞሄዱበት በማህበራዊ ውሏቸው የተሳሰሩትን፤ ከለመዱበት ሕዝብና አኗኗር በመነጠል በኃይል እንዲፈናቀሉ እየተደረገ ነው። ይህ ድርጊት የበረሃው ንድፈ-ሀሳብ ቀጣይ ምዕራፍ ነው እንጂ አዲስ ስትራቴጂ ያለመሆኑን የኢትዮጵያ ሕዝብ፤ የኢትዮጵያ መንግሥት፤ የዓለም አቀፉ ማህበረሰብ በቅጡ ይረዳሉ የሚል እምነት አለኝ።

በመጨረሻም በይዘታችን ላይ እንሞታለን ላሉት፡- ከላይ በተጠቀሰው ቀበሌያትም ሆነ በሌሎች አካባቢዎች ተመሳሳይ ዕጣ የገጠማቸው፤ እንዲሁም ገና ለገና መች ተመሳሳይ ነገር ይደርስብኛል በሚል ፍርሃት ውስጥ ገብታቸው የሰጋት እንጀራ

የምትበሉ እንድትጠነክሩ ላበረታታችሁ እወዳለሁ። በሌላ በኩል ደግሞ “ዛሬውኑ ውጡ!” ስትባሉ “አንወጣም”፤ “ሂዱ!” ስትባሉ “ወደት? ...እንደትና በምን ምክንያት እንለቃለን? ይህንን ያህል ዘመን ኖረን ዛሬ ምን ተዓምር ተፈጠረ? ሀገራችን የት ነው? ወ.ዘ.ተ” በሚል ክርክር፣ ጭቅጭቅና ግጭት ውስጥ በመግባት ለራሳችሁና ለጎረቤቶቻችሁ እየታገላችሁ ከአቅማችሁ በላይ ከሆነው ኃይል ጋር ተላትማችሁ፤ የአልሞ ተኳሾች ባሩድ ራት በመሆን ውድና መቀየሪያ የሌለውን ሕይወታችሁን ላጣችሁት ለእነ አስቻለው ፋንታ፤ አቶ ቤዛ ታደሰ፤ አቶ ዋና የኔዳሎም፤ አቶ ስራው አሰፋ፤ እንዲሁም ለከባድ የአካል ጉዳት ለተዳረጉት ለእነ አቶ አልማው ገበየሁ፤ እንዲሁም ከሁለት ወራት በፊት በተመሳሳይ ሁኔታ ሕይወታቸውን ላላጡ ለ 7 ቱ ሰዎች ቤተሰቦቻቸው እግዚአብሔር መጽናናቱን እንዲሰጥ እየጸልይኩ ለእኛ የተጠላችሁ ብሔርም አይደላችሁም፤ ትርፍ ዜጎችም አይደላችሁም ስለዚህ እንወዳችኋለን። በአንድ ወቅት ልክ እንደ አሁኑ ኢህአዴግ በገዥው መደብ ላይ የተቀመጡ ጥቂት የአማራ ተወላጆች በሠሩት ግፍ እናንተ የአሁኑ ዘመን ዜጎች አትኮነኑም። ዕዳ ካፋይም አይደላችሁም።

ለአሳዳጁ ፈርአንም አንድ ነገር ለማለት እወዳለሁ አማራዎች ብቻቸውን አይሰደዱም! ብቻቸውን አይሞቱም! ሀዘናቸው ሀዘናችን፤ መከራቸው መከራችን ነው!! በጨለማውም ሆነ በብርሃን አብረን እንደኖርን ሁሉ መከራውንም አብረን ለመቀበል መቁረጣችንን ልትረዱ ይገባል። “ነገ በኔ” በሚል ስሜት ብቻም ሳይሆን ዘመናትን ከተሻገረው ቤተሰባዊነት፤ በመንፈስ አንድነት፤ በደም፤ በቋንቋ፤ በሃማኖት፤ በጋቢቻ ትስስር፤ ምክንያት አብረን እንሞታለን፤ ብሶታችው ብሶታችን፤ ጉዳታችው ጉዳታችን፤ ሞታችው ሞታችን፤ ጉዳያቸው ጉዳያችን መሆኑን ደግመን ደጋግመን ማረጋገጣችን እንዲታወቁልን እንወዳለን።

ኢትዮጵያችን ፈጣሪ ከኢሕአዴግ ይጠብቃት!!

ማስታወሻ፡- ይህ ፅሁፍ ከፍኖተ ነፃነት ሚያዝያ 6 ቀን 2005 ዓ.ም ከወጣው እትም ላይ የተወሰደ ነው።